KOULUKULJETUSPERIAATTEET

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO 3
2 YLEISTÄ 3
3 KULJETUKSEN HAKEMINEN 4
3.1 Kuljetuspäätös 5
3.2 Muutoksenhaku kuljetushakemusta koskevaan päätökseen 5
3.3 Muutos kuljetusoikeuteen 5
4 KULJETUKSEN MYÖNTÄMISPERUSTEET 6
4.1 Koulumatka 6
4.1.1 Kotiosoite ja koulu 6
4.1.2 Tilapäisosoite 7
4.1.3 Toissijainen koulupaikka 7
4.2 Lausunto 7
4.3 Muut erityisjärjestelyt 8
5 KULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN 8
5.1 Kävelymatka ja -aika 8
5.2 Vakuutukset 10
6 PERUSKOULULAISTEN KULJETUSJÄRJESTELYT 10
6.1 Ensisijainen kuljetusmuoto: linja-autot 10
6.2 Toissijainen kuljetusmuoto: kouluautot 11
6.2.1 Haku- ja jättöpaikka 11
6.2.2 Kouluun.fi -palvelu 12
6.3 Kuljetusavustus 12
7 ESIOPPILAIDEN KULJETUSJÄRJESTELYT 12
8 LUKUJÄRJETYSTYKSESTÄ POIKKEAVA KOULUAJAT- JA KULJETTUKSET 13
8.1 Koulujen poikkeuspäivät 13
8.2 Sairastapaukset 13
8.3 Tukiopetus ja jälki-istunnot 13
8.4 TET 14
8.5 Iltapäivätoiminta 14
8.5.1 Hobby Hour-kerhot 14
9 KOULUMATKAN TURVALLISUUS 14
9.1 Kouluteiden turvallisuusluokitukset 15
10 MAKSULLISET KULJETUKSET 16
10.1 Maksullisten kuljetusten laskutus ja maksaminen 16

1 JOHDANTO

Vihdin kunnan koulukuljetukset myönnetään ja järjestetään perusopetuslain sekä sivistyslautakunnan päättämien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti. Tässä oppaassa avataan koulukuljetusten myöntämiseen ja järjestämiseen liittyviä asioita käytännön tasolla.

Oppaalla on pyritty selkiyttämään eri osapuolten oikeuksia, vastuita ja velvollisuuksia sekä toimintatapoja ja linjauksia eri tilanteissa. Opas toimii apuna koulukuljetusta hakevalle tai siihen oikeutetulle oppilaalle/esioppilaalle ja hänen huoltajalleen. Opas toimii myös koulukuljetuksia hoitavien tahojen tukena yhtenäisten toimintatapojen noudattamiselle koko kunnan alueella. Kuljetusten myöntämisessä ja järjestämisessä ei voida tehdä yksittäisiä, harkinnanvaraisia poikkeuksia, vaan tasapuolisen ja oikeudenmukaisen kohtelun saavuttamiseksi ratkaisujen tulee aina perustua edellä mainittuihin säännöksiin tai muihin kuntaa velvoittaviin lakeihin tai asetuksiin.

Koulukuljetusperiaatteet ja -opas löytyvät kunnan nettisivuilta osoitteesta https://www.vihti.fi/kasvatus-ja-koulutus/koulukuljetukset/. Koulukuljetusperiaatteet ja koulukuljetusopas ovat Vihdin kunnan sivistyslautakunnan hyväksymät.

2 YLEISTÄ

Perusopetuslain mukaan Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia ja oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Perusopetuslain säännöksellä maksuttomasta koulukuljetuksesta on vähennetty lähtökohtaisesti vanhemmille kuuluvaa velvollisuutta vastata lapsen koulukuljetuksista aiheutuvista kustannuksista. Ensisijainen vastuu koulumatkasta ja lapsen turvallisesta liikkumisesta liikenteessä on aina oppilaan huoltajalla.

Kuljetuksia voidaan järjestää yksityisten bussiyhtiöiden linja-autovuoroilla, ELY-keskuksen ja kunnan ostamilla linja-autovuoroilla sekä kouluautolla, joiden liikennöinti on kunnan kilpailuttamaa tilausajoliikennettä. Lisäksi yksittäistapauksissa kuljetuksia voidaan hoitaa toisen kunnan järjestämällä koululaisliikenteellä, koulumatka-avustuksena, maksusitoumuksella tai muunlaisina erityiskuljetuksina. Koulukuljetuksien mukana kulkee toisinaan myös esimerkiksi varhaiskasvatuksen tai perusturvan kuljetettavia.

Päätösvalta sivistyskeskuksen kuljetushankinnoista on määrärahojen puitteissa sivistyslautakunnalla. Kuljetusten kilpailutuksen valmistelijana ja yhteyshenkilönä toimii kunnan kuljetusasiantuntija. Kuljetushankinnoissa noudatetaan hankintalakia (Laki julkisista hankinnoista) ja kunnan sisäisiä hankintaohjeita.

Maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisestä päättää kuljetusasiantuntija. Käytännönjärjestelyistä vastaa kunnan kuljetusyksikkö tehden yhteistyötä koulujen rehtoreiden (peruskoulujen oppilaat) ja päiväkotien johtajien (esioppilaat) kanssa. Koulukuljetuksiin liittyy myös monia muita osapuolia, kuten:

- koulutoimiston henkilökunta
- koulujen ja päiväkotien henkilökunta (koulusihteerit, mahdolliset kuljetuksia valvovat opettajat / ohjaajat)
- liikennöitsijöiden edustajat (kuljettajat, mahdolliset liikenne-esimiehet, ajojärjestelijät yms.)
- oppilas ja hänen huoltajat

Huoltajat asioivat kuljetusasioissa ensisijaisesti kuljetusyksikön kanssa Wilman kautta. Rehtorit ja päiväkodin johtajien on hyvä nimetä kuljetusasioita varten yhteyshenkilö koulustaan / päiväkodistaan.

3 KULJETUKSEN HAKEMINEN

Huoltajien tulee hakea maksutonta koulukuljetusta sähköisesti Wilma –järjestelmän kautta. Wilman käyttäjätunnukset saa koululta tai päiväkodista (esioppilaat). Mikäli huoltajalla ei ole mahdollisuutta käyttää Wilmaa, kuljetusta voi hakea myös paperilomakkeella. Paperilomakkeen saa pyydettäessä koululta tai päiväkodilta. Täytetty lomake toimitetaan ensisijaisesti kuljetusyksikköön postitse tai sähköpostilla osoitteeseen kuljetukset@vihti.fi

Mahdolliset kuljetushakemuksen liitteet toimitetaan asianosaiseen kouluun / päiväkotiin tai postitetaan kunnanvirastolle kuljetusyksikköön.

Uutta lukuvuotta koskevat kuljetushakemukset toivotaan tehtävän kouluun tai esikouluun ilmoittautumisen yhteydessä, mutta viimeistään maaliskuun loppuun mennessä. Hakemukset pyritään käsittelemään ennen kesäkuun alkua, jolloin tulevan lukuvuoden kuljetusten järjestäminen viimeistään käynnistyy. Kesken lukuvuoden kuljetusta hakevien huoltajien on hyvä huomioida, että hakemuksen käsittely ja kuljetuksen järjestäminen vaativat yleensä viikon ajan, elokuussa koulujen alkamisen aikoihin 1-2 viikkoa. Kuljetusyksikölle on myös lähetettävä sähköpostiin ilmoitus tehdystä hakemuksesta osoitteeseen kuljetukset@vihti.fi.

Peruskoululaisten osalta maksuton koulukuljetus voidaan hakea ja myöntää useammalle kuin yhdelle lukuvuodelle, mikäli kuljetuksen myöntämiskriteerit täyttyvät. Tällöin kuljetusta ei tarvitse hakea joka lukuvuodeksi erikseen. Kuljetusta on kuitenkin haettava uudelleen, jos:
- Olosuhteet – kuten kotiosoite tai koulu – muuttuvat.
- Esioppilaiden siirtyessä kouluun 1.luokalle
- Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä
- Kuljetusoikeuden perustuessa tien vaarallisuuteen

Kuljetusoikeuden päättymisajankohdan voi tarkistaa Wilmasta kuljetustiedotteelta.

3.1 Kuljetuspäätös

Päätös kuljetuksen myöntämisestä tai hakemuksen hylkäämisestä tallennetaan Wilma-järjestelmän Hakemukset ja päätökset -osioon sähköisesti, ellei huoltaja hakemuslomakkeella erikseen valitse päätöstä toimitettavan kotiin kirjepostina.

Huoltajat näkevät lapsensa kuljetusta koskevat tiedot Wilma –järjestelmästä Tulosteet –osiosta (kuljetustuloste).

3.2 Muutoksenhaku kuljetushakemusta koskevaan päätökseen

Jos huoltaja katsoo perustelluksi hakea muutosta kuljetusasiantuntijan tekemään kuljetuspäätökseen, päätöksestä voi tehdä kirjallisen valituksen Helsingin hallinto-oikeudelle. Tarkemmat valitusohjeet toimitetaan päätöksen liitteenä.

Sivistyslautakunta päättää kuljetusten myöntämistä ja järjestämistä koskevista periaatteista, mutta sillä ei ole toimivaltaa yksilöä koskevan päätöksen osalta. Yksittäistä oppilasta koskevasta päätöksestä tehtävä valitus tulee aina osoittaa Helsingin hallinto-oikeuteen.

3.3 Muutos kuljetusoikeuteen

Huoltaja on velvollinen ilmoittamaan kuljetusoikeuden myöntämiseen liittyvien perusteiden muuttumisesta kouluun / päiväkotiin ja tarvittaessa haettava kuljetusoikeutta uudelleen. Esimerkiksi kotiosoitteen vaihtuessa tietojen muuttaminen Wilma –järjestelmän kautta oppilaan perustietoihin eri riitä, vaan muutoksesta on ilmoitettava erillisellä yhteydenotolla esimerkiksi Wilman viestitoiminnon kautta.

Kuljetusasiantuntija voi kumota ja tehdä uuden kuljetushakemusta koskevan päätöksen, jos kuljetusoikeutta koskevat perusteet muuttuvat. Tällaisia perusteita saattaa olla esimerkiksi koulumatkan turvallisuuden muuttuminen uusien liikennejärjestelyjen tai linjausten myötä tai kouluverkossa tapahtuvat muutokset. Päätös voidaan tällöin korjata vain asianosaisen eduksi.

4 KULJETUKSEN MYÖNTÄMISPERUSTEET

Maksuttomaan koulukuljetukseen ovat oikeutettuja

- vain esiopetukseen osallistuvat ja 1-2 -luokkien oppilaat, joiden koulumatka ylittää kolme (3) kilometriä
- 3-9 luokkien oppilaat, joiden koulumatka ylittää viisi (5) kilometriä
- oppilaat, joiden koulumatka on vaikea, vaarallinen tai rasittava viranomaislausunnon (esim. lääkärinlausunto) tai Koululiitu-ohjelman perusteella
- oppilaat, jotka asuvat taloyhtiössä, joka on osittain koulukuljetukseen oikeuttavien rajojen sisäpuolella

4.1 Koulumatka

Koulumatkalla tarkoitetaan kodin ja (esi)koulun välistä, koulun tai esikoulun alkamis- ja päättymisaikoihin perustuvaa matkaa. Koulumatka mitataan kotiportilta koulun portille lyhintä käytettävissä olevaa kävelyreittiä pitkin. Portilla tarkoitetaan kohtaa, josta kiinteistön alueelle mennään (yleensä kodin päässä sisäänajoväylä ja koulun pihalla jalankululle osoitettu sisäänmenokohta). Kävelyreitillä tarkoitetaan jalan kuljettavissa olevaa kulkuväylää, esimerkiksi ajotien reunaa, kevyenliikenteen väylää tai puistopolkua. Jälkimmäisten tulee kuulua talvikunnossapidon piiriin.

4.1.1 Kotiosoite ja koulu

Oppilaan / esioppilaan kodiksi katsotaan osoite, jossa hän väestörekisterin mukaan asuu. Väestörekisterin mukaisen osoitteen perusteella määräytyy koulu, jonka oppilaaksiottoalueeseen oppilas kuuluu. Koulukuljetuksen myöntämiskriteerien täyttyminen arvioidaan oppilaan väestörekisterin mukaisen osoitteen ja oppilaaksiottoalueen mukaisen koulun välisen matkan mukaan.

Kunta voi osoittaa oppilaalle ensisijaiseksi eli lähikouluksi myös muun kuin oppilaaksiottoalueen mukaisen koulun. Käytännössä tämä tarkoittaa erityisen tuen päätöstä, jolla oppilaalle osoitetaan paikka erityisluokalta, jota ei oppilaaksiottoalueen mukaisesta koulusta ole tarjota. Tällöin oppilaalle voidaan myöntää maksuton koulukuljetus myös muuhun kuin oppilaaksiottoalueiden mukaiseen kouluun, jos kuljetuksen myöntämisen muut kriteerit täyttyvät.

Esiopetuspaikoissa pyritään noudattamaan peruskoulun oppilaaksiottoalueita. Mikäli esiopetusta ei pystytä tai pidetä kunnan toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisena järjestää kotia lähimpänä olevassa esiopetuspaikassa, oikeus maksuttomaan kuljetukseen voidaan harkinnanvaraisesti myöntää myös muuhun, kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan, huolimatta matkan pituudesta.

Mikäli lapselle on varattuna päivähoitopaikka ennen esiopetusta, kuljetusta kotoa päiväkotiin ei myönnetä. Samoin jos oppilas esiopetuksen jälkeen tarvitsee päivähoitopaikan, huoltajat vastaavat matkasta päiväkodista kotiin.

Esioppilaalle voidaan järjestää matkan pituudesta riippumatta kuljetus myös hoitopaikan ja esikoulun välille, mikäli kunta ei pysty tai muutoin pidä tarkoituksenmukaisena järjestää päivähoitoa samassa päiväkodissa, jossa esikoulu on. Huoltajat vastaavat tällöinkin lapsen kuljettamisesta hoitopaikan ja kodin välillä. Esioppilaan kuljetusta hoitopaikan ja esikoulun välille ei järjestetä, jos hoitopaikan valinta päiväkodin ulkopuolelta on tapahtunut huoltajan aloitteesta.

4.1.2 Tilapäisosoite

Jos kuljetusta haetaan kuljetusperiaatteiden kohdan 2. mukaisesti hyväksyttävästä tilapäisosoitteesta, tulee hakemuksen liitteenä olla luotettava selvitys tilanteesta ja tilapäisjärjestelyn arvioidusta kestosta. Yllättävänä, perheestä riippumattomana syynä ei pidetä esimerkiksi sitä, jos omakotitalo ei valmistu aikataulussa.

4.1.3 Toissijainen koulupaikka

Oppilas/esioppilas voi myös huoltajan aloitteesta hakeutua muuhun kuin oppilaaksiottoalueen mukaiseen kouluun tai kunnan hänelle osoittamaan esikouluun (toissijainen koulupaikka). Jos oppilas otetaan muuhun kuin kunnan osoittamaan kouluun tai opetuksen/esiopetuksen järjestämispaikkaan, ei maksutonta kuljetusta järjestetä vaan huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Päätös perustuu perusopetuslakiin §32.

Kuljetuksen myöntämiseen ja järjestämiseen ei vaikuta myöskään lausunto, lääkärintodistus tms., jos kyseessä on toissijainen koulu. Tämä huoltajien on hyvä huomioida esim. sairauksien tai tapaturmien varalta.

4.2 Lausunto

Jos kuljetusta haetaan lausunnon perusteella, tulee lausunnossa olla selkeä diagnoosi ja selkeät perustelut kuljetustarpeelle (esimerkiksi perussairauden tai vamman vaikutus toimintakykyyn). Toimintakyvyssä arvioidaan, pystyykö oppilas liikkumaan itsenäisesti ilman saattajaa tai apuvälineitä ja kuinka pitkän matkan. Lausunnossa tulee olla mainittuna aikaväli, jolle lausunto on kirjoitettu, kuljetusmuoto ja lääkärin tai vastaavan allekirjoitus ja yhteystiedot lisäselvitysten varalle. Lausunnon perusteella haettava kuljetushakemus on hylättävä, jos perustelut eivät ole riittävän kattavat.

Pimeys, liukkaus, eläimet tai muut normaalit olosuhteet eivät ole peruste kuljetuksen myöntämiselle, vaikka ne mainittaisiin lausunnossa.

Oppilaalle ei voi lausunnon perusteella myöskään syntyä oikeutta sellaiseen järjestelyyn, joka on kunnan yleisten linjausten vastainen. Esimerkiksi kuljetusta toissijaiseen kouluun tai muuhun kuin väestörekisterin mukaiseen osoitteeseen ei järjestetä lausunnon perusteella.

Huomioitavaa on, että myös lausunnon perusteella myönnetyt koulukuljetukset järjestetään ensisijaisesti linja-autolla tai kouluautojen osalta sopivaksi katsotuista noutopaikoista. Jos sairaus tai vamma estää näiden noudattamisen, tulee siitä olla lausunnossa riittävät perustelut.

Lausunnossa tulee olla myös voimassaoloaika. Lähtökohtaisesti lausunnon perusteella myönnetään kuljetus korkeintaan yhden lukuvuoden ajaksi. Poikkeuksena tästä voi olla esimerkiksi pysyvä vammautuminen.

4.3 Muut erityisjärjestelyt

Jos oppilaalle järjestetään koulupaikka hoidollispedagogiselle (HOPE) luokalle, sairaalakouluun tai hänelle tehdään muu vastaava, yleensä määräaikainen, poikkeuksellisen suureen tuen tarpeeseen perustuva erityisjärjestely, voidaan kuljetuksen myöntämisessä ja järjestämisessä käyttää normaalia suurempaa, kokonaistilanteen huomioon ottavaa harkintavaltaa.

5 KULJETUSTEN JÄRJESTÄMINEN

Koulut ja päiväkodit huolehtivat kuljetusten järjestämiseen liittyvien tietojen ylläpitämisestä oppilasrekisteriohjelmassa (Primus / Wilma). Tarvittaessa koulut tekevät tietojen määrittelyssä yhteistyötä esimerkiksi kuljetusasiantuntijan, koulutoimiston ja liikennöitsijöiden kanssa.

Huoltajat näkevät lapsensa kuljetusta koskevat tiedot Wilma –järjestelmästä Tulosteet – osiosta (kuljetustuloste). Kouluautolla kulkevien oppilaiden huoltajat voivat katsoa kuljetustietoja kouluun.fi -palvelusta (kts. 6.2.2). Ensimmäisten kuuden kouluviikon aikana kuljetusmuutoksista ei erikseen ilmoiteta, joten huoltajien on tarkastettava seuraavan viikon kuljetustiedot aina viikonloppuisin.

5.1 Kävelymatka ja -aika

Kunnan ei ole välttämätöntä järjestää kuljetusta oppilaan koko koulumatkalle, vaikka tällä olisi oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen. Perusopetuslain 32 §:ään perustuen oppilaan itse kuljettava enimmäismatka on 5 kilometriä. Sivistyslautakunta on päättänyt esi- ja alakoulun oppilaille tästä lyhyemmät enimmäismatkat koulukuljetusperiaatteissaan. Enimmäisomavastuumatkoilla on merkitystä määritettäessä kulkumuoto, jolla oppilaan kuljetus järjestetään, sekä kuljetuksen haku-/jättöpaikka (kts. kohta 5.4.1. ja 5.4.2.)

Kuljetusoppilaan kävelymatka haku- ja jättöpaikalle yhteen suuntaan on enintään:

1-2 lk 2,0 km
3-6 lk 3,0 km
7-9 lk 5,0 km

Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa perusopetuslain 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Arvioitaessa omavastuumatkaan kuluvaa aikaa kuljetusten järjestämiseen vaikuttavana tekijänä, noudatetaan alla olevaa kuntaliiton ohjeistukseen perustuvaa laskentaohjetta, joka perustuu kävelyyn. Kuntaliiton ohjeistusta sovelletaan kuitenkin yksinkertaistetusti siten, että kävelyajat lasketaan kilometriä kohden seuraavasti:

Esioppilaat	16 minuuttia
1-3 luokkalaiset	15 minuuttia
4-6 luokkalaiset	13 minuuttia
7-9 luokkalaiset	12 minuuttia

Ikä	Kävely-aika
5	16
6	15
7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

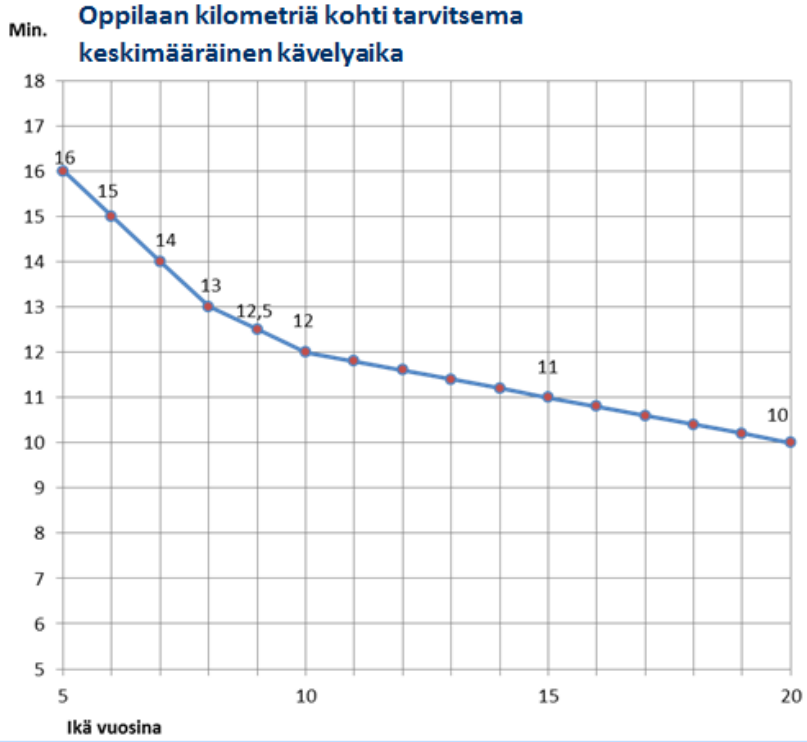

Taulukko 1: Oppilaan kilometriä kohti käyttämä keskimääräinen kävelyaika (Lähde: Henkilökuljetusopas, Suomen kuntaliitto 2012)

5.2 Vakuutukset

Oppilaat ovat koulumatkoillaan vakuutettuja opetuksen järjestäjän toimesta riippumatta siitä, millä tavoin koulumatka tai –kuljetus on järjestetty. Vakuutuksen voimassaoloon ei vaikuta myöskään se, jos oppilaan koulumatkalla on kunnan kuljetusperiaatteiden mukaisesti vaaralliseksi luokiteltuja tieosuuksia (oppilas voi silti esimerkiksi pyöräillä kouluun, jos huoltaja näin päättää). Vakuutus on kuitenkin voimassa vain kodin ja koulun välisellä matkalla. Vakuutus katkeaa, jos oppilas poikkeaa reitiltä.

6 PERUSKOULULAISTEN KULJETUSJÄRJESTELYT

Koulukuljetukseen oikeutetulle oppilaalle ei ole säädetty oikeutta tiettyyn kuljetusmuotoon, vaan opetuksen järjestäjällä on oikeus valita, missä muodossa se koulukuljetuksen järjestää tai maksaako se oppilaan kuljettamista tai saattamista varten avustuksen. Huoltajalla on aina oikeus päättää oppilaan koulumatkan järjestämisestä itse toisella tapaa.

6.1 Ensisijainen kuljetusmuoto: linja-autot

Vihdin kunnan peruskoululaisten koulukuljetukset järjestetään ensisijaisesti linja-autolla koulukuljetusperiaatteissa määriteltyjen enimmäismatka-aikojen ja -kävelymatkojen puitteissa.

Kuljetusyksikkö tilaa oppilaille Matkahuollosta matkakortit. Matkakortti on henkilökohtainen ja sitä saa käyttää ainoastaan kouluaikojen puitteissa tapahtuviin koulumatkoihin.

Matkakortit tulee palauttaa kouluun lukuvuoden lopussa, viimeistään koulun päättymistä seuraavalla viikolla. Koulukuljetusoikeuden päättyessä tulee matkakortti palauttaa kouluun viivytyksettä. Oppilas on velvollinen korvaamaan hävinneen tai rikkoontuneen matkakortin, joka hänelle on myönnetty koulumatkoja varten. Korvaus on 20 euroa, jonka kunta laskuttaa oppilaan huoltajalta. Oppilas on velvollinen korvaamaan myös hänelle luovutetun matkakortin mahdollisista väärinkäytöksistä johtuvat kustannukset.

Mahdolliset matkakorttien väärinkäytökset laskutetaan aina oppilaan huoltajalta. Maksu voi pitää sisällään myös väärinkäytöksen selvittämisestä aiheutuneita kustannuksia.

Koululla tai kuljetusyksiköllä ei ole velvollisuutta toimittaa huoltajille linja-autojen aikatauluja. Huoltajat tulee selvittää linja-autojen aikataulut, pysäkit ja pysähtymiset matkahuollon internet-sivuilta osoitteesta www.matkahuolto.fi. Kunnan ostamien linja-autovuorojen aikataulut ja linjakartat löytyvät myös kunnan nettisivuilta (kasvatus ja koulutus - koulukuljetukset) ja Matkahuollon sivuilta.

Jos päivittäinen enimmäismatka-aika tai -kävelymatka ylittyy linja-autoa käytettäessä, kunta järjestää kuljetuksen tilanteen mukaan tarkoituksenmukaisimmaksi katsomallaan tavalla. Ensimmäisenä selvitetään mahdollisuus järjestää liitäntäkuljetus linja-autolle. Jos kyseessä on enimmäisajan ylittyminen, voi liitäntäkuljetus vain toiseen suuntaan olla riittävä.

Rehtoreiden tulee lukujärjestyksiä laatiessaan huomioida koulukuljetusjärjestelyt siten, että olemassa olevia linja-autovuoroja voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Koulun resurssien puitteissa voidaan oppilaille osoittaa odotustunteja, joskaan sen ei tule olla lukujärjestysten suunnittelussa lähtökohtana.

6.2 Toissijainen kuljetusmuoto: kouluautot

Kouluautoa tarvitsevat oppilaat ilmoitetaan kunnan kuljetusyksikköön. Kouluautojen aikataulujen ja reittien tekemisestä vastaa kunnan kuljetusyksikkö kouluilta saamiensa lähtötietojen mukaisesti.

Huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa, jos oppilas ei tarvitse kuljetusta jonain päivänä (esim. sairauspoissaolot). Huoltaja voi perua kuljetuksen itse kouluun.fi -palvelun kautta. Peruutuksen voi ilmoittaa tarvittaessa myös suoraan kouluautoon (tekstiviestillä). Lisätietoja kouluun.fi palvelusta kts. 6.2.2.

Kouluautoissa on lain mukaan oltava lista kuljetettavista oppilaista. Tästä syystä kouluautoihin ei voida ottaa muita kuin maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutettuja tai kuljetusperiaatteiden kohdan 9. mukaisesti maksulliseen kuljetukseen otettuja oppilaita.

6.2.1 Haku- ja jättöpaikka

Haku- ja jättöpaikka määritellään kuljetusyksikössä osana reittisuunnittelua. Kouluautojen kuljetusjärjestelyissä toimitaan mahdollisuuksien mukaan samaan tapaan kuin linja-autokuljetusten kanssa: myös kouluautot käyttävät haku- ja jättöpaikkoina ensisijaisesti linja-autopysäkkejä tai ns. päätien risteystä enimmäismatkarajojen ja –aikojen puitteissa. Kouluautojen poikkeamia pääteiltä pyritään välttämään ja pysähdyksiä keskittämään tiettyihin pisteisiin. Haku- ja jättöpaikkoihin voidaan tehdä muutoksia reittisuunnittelun yhteydessä ja huoltajien on tarkastettava mahdolliset muutokset lukuvuoden alkaessa. Kesken lukuvuotta tehtävät muutokset hakupaikkoihin ilmoitetaan huoltajille erikseen. Kuljetusoppilailla on vain yksi haku- ja jättöpaikka.

Oppilaan tehtävä on olla pysäkillä/hakupaikalla 5 minuuttia ennen annettua auton lähtöaikaa. Kouluautot eivät odota myöhässä olevaa oppilasta, eikä autojen puhelinnumeroita saa käyttää kuljetuksen odotuttamiseksi oppilaan ollessa myöhässä. Jos yksityistiellä/piha-alueella kunnossapito on laiminlyöty eikä kouluauto pääse etenemään siellä vaarantamatta liikenne- ja oppilasturvallisuutta, voi kouluauto jättää ajamatta ko. tieosuuden. Tällöin kuljettajan tulee olla yhteydessä kuljetusyksikköön ja huoltajaan/huoltajiin ilmoittaakseen kuljetuksen esteestä.

6.2.2 Kouluun.fi -palvelu

Kouluun.fi on huoltajille suunnattu palvelu koulukuljetusten aikataulujen tarkasteluun ja kuljetusten perumiseen. Palvelu on suunnattu vain kouluautolla kulkeville oppilaille. Palvelusta näkyvät kuljetuksen lähtöaika, kuljetuksen lähtöpaikka ja kuljetuksen suorittavan auton nimi. Palvelussa näkyy myös kuljetuksen lähtöaika koululta, mutta tämä on reittisuunnitteluun liittyvä aika, ei kouluauton lähtöaika koululta. Koulukuljetukset odottavat oppilaita koulun päättymisajan jälkeen kohtuullisen ajan. Myös kotipysäkille saapumisaika on viitteellinen.

Uusille kuljetettaville lähetetään kutsulinkki palveluun ennen lukuvuoden alkamista. Kutsulinkkiä voi tiedustella kuljetusyksiköstä osoitteesta kuljetukset@vihti.fi. Ohjeet kouluun.fi -palvelun käyttöön löytyvät kunnan sivuilta.

6.3 Kuljetusavustus

Esioppilaan tai perusopetuksen oppilaan koulukuljetuksen vaihtoehtona on kuljetusavustuksen maksaminen oppilaan huoltajalle. Koulukuljetusavustus voidaan maksaa oppilaan huoltajalle, mikäli koulukuljetusehdot muutoin oppilaan kohdalla täyttyvät ja/tai mikäli kuljetuksen järjestäminen on epätarkoituksenmukaista. Kyseeseen tulee lähinnä sellaisen oppilaan kuljetus, jonka koulumatkan varrella ei asu muita kuljetusoppilaita tai joka ei asiantuntijalausunnon perusteella kykene kulkemaan vuoroliikenteen linja-autossa tai kouluautossa. Kuljetusavustus korvataan Kelan määrittelemän kilometrikorvauksen mukaan oppilaan matkasta kodista kouluun ja koulusta kotiin. Kuljetusavustus maksetaan kerran lukukaudessa huoltajan laatimaa laskua vastaan. Toimintasäännön § 28 mukaan kuljetusasiantuntija tekee kuljetusavustuksen maksamisesta viranhaltijapäätöksen. Päätös tehdään enintään lukuvuodeksi.

7 ESIOPPILAIDEN KULJETUSJÄRJESTELYT

Esioppilaan kuljetusjärjestelyt tehdään kuten perusopetusoppilaan, poikkeuksena haku- ja jättöpaikan määrittely ja vastaanottajan läsnäolo oppilasta koulukuljetuksesta jätettäessä. Maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetut esioppilaat pyritään hakemaan kotoa, mutta huomioitavaa on, että suurin osa koulukuljetuksista hoidetaan pienoislinja-autoilla ja pihoissa kääntymistä pyritään välttämään. Kuljetusten turvalliseksi ja tehokkaaksi hoitamiseksi sopiva noutopaikka osoitetaan esioppilaalle esimerkiksi pihatien päästä tai postilaatikoilta. Myös esioppilaiden tulee olla noutopaikalla odottamassa kuljetusta viimeistään viisi minuuttia ennen annettua auton lähtöaikaa. Kuljetusta ei tule odottaa esimerkiksi sisällä auton saapumiseen asti, vaikka noutopaikka olisikin ikkunasta nähtävissä.

Esioppilaan huoltajan on oltava vastaanottamassa koulukuljetuksella kotiin tuotavaa lasta. Kuljettaja ei voi odottaa huoltajan saapumista, jäädä varmistamaan esioppilaan sisälle

pääsyä tai poistua kouluautosta esioppilaan auttamiseksi kotiin. Huoltajien on hyvä varautua siihen, että koulujen alkaessa tarkkaa kotiinpaluuaikaa on vaikea antaa ja se saattaa aiheuttaa vastaanottajalle odottamista, mutta aikataulut vakiintuvat ensimmäisten koululviikkojen aikana, jolloin myös vastaanottaminen helpottuu. Huoltaja voi ilmoittaa kuljetusyksikköön, mikäli iltapäivisin ei tarvita vastaanottajaa kotona.

8 LUKUJÄRJETYSTYKSESTÄ POIKKEAVA KOULUAJAT- JA KULJETTUKSET

Kuljetusjärjestelyiden lähtökohtana on oppilaiden pysyvän lukujärjestyksen mukaiset koulu- ja esiopetusajat. Oppilaille voi kuitenkin tulla odotusaikoja kuljetusjärjestelyiden vuoksi.

8.1 Koulujen poikkeuspäivät

Retki- yms. päiviä suunnitellessaan koulujen ja päiväkotien tulee ottaa huomioon, että kouluautojen aikatauluja ja reittejä ei suunnitella erikseen yksittäisille poikkeuspäiville.

Poikkeuksena edellä mainitusta ovat joulu- tai kevätjuhlapäivät (syys- ja kevätlukukauden viimeinen koulupäivä), jolloin kuljetukseen oikeutetuille oppilaille järjestetään kuljetukset tarpeen mukaan.

Jotta kuljetukset voidaan hoitaa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja eri koulujen kuljetuksia yhdistää, tulee koulujen tehdä yhteistyötä joulu- ja kevätjuhlapäivien aikataulujen suunnittelussa. Lisäksi koulujen tulee selvittää joulu- ja kevätjuhlapäivien kuljetustarpeet oppilailta / huoltajilta hyvissä ajoin, jotta kuljetukset ehditään tilaamaan ja järjestämään. Oppilaan / huoltajien tulee huolehtia kuljetustarvekyselyyn vastaamisesta määräaikaan mennessä.

8.2 Sairastapaukset

Jos kuljetukseen oikeutettu oppilas sairastuu kesken koulupäivän, huoltaja huolehtii lapsensa kotiin hakemisesta ja siitä aiheutuvista matkakustannuksista. Jos huoltaja ei pysty hakemaan lasta, koulu järjestää kuljetuksen seuraavalla mahdollisella yhteiskuljetuksella kotiin.

8.3 Tukiopetus ja jälki-istunnot

Mahdolliset tukiopetukset ja jälki-istunnot järjestetään normaalien koulukuljetusjärjestelyjen puitteissa. Mikäli tukiopetus tai jälki-istunto halutaan järjestää koulukuljetusaikojen ulkopuolella, tulee koulun sopia kuljetusjärjestelyistä huoltajan kanssa.

8.4 TET

Oppilas huolehtii matkan järjestämisestä. Oppilas saa koululta tarvittaessa TET-jakson ajaksi bussikortin Vihdin kunnan sisäisiin matkoihin. TET-matkoilla voidaan käyttää koulu-autoja, mutta olemassa oleviin reitteihin ja/tai aikatauluihin ei tehdä muutoksia.

8.5 Iltapäivätoiminta

Huoltajat ovat vastuussa lapsensa kulkemisesta koulun ja iltapäivätoiminnan välillä, mikäli toimintapiste sijaitsee koulun ulkopuolella. Kunta ei järjestä kuljetuksia myöskään iltapäivä-toiminnasta kotiin.

Iltapäivätoimintaan osallistuville, koulukuljetukseen oikeutetuille oppilaille ei järjestetä kul-jetusta myöskään suoraan koulusta kotiin. Jos lapselle on haettu ja myönnetty paikka koulun iltapäivätoiminasta, oletus on, että hän jää toimintaan, eikä siis tarvitse kuljetusta koulun jälkeen.

Jos koulukuljetukseen oikeutettu oppilas poikkeuksellisesti jonain ajankohtana / ajanjaksona ei osallistu iltapäivätoimintaan, voi kunta pyrkiä järjestämään kuljetuksen suoraan koulusta kotiin. Kuljetus saattaa kuitenkin vaatia järjestelyjä, minkä vuoksi yhteydenotto kuljetustar-peesta on tehtävä vähintään yhtä kalenteriviikkoa etukäteen. Kuljetuksen järjestämiseksi huoltajan tulee olla yhteydessä kuljetusyksikköön.

8.5.1 Hobby Hour-kerhot

Koulukuljetus kerhotunnin jälkeen järjestetään Vihdin kunnan järjestämiltä ja koordi-noimilta, koko lukuvuoden kestäviltä Hobby Hour- harrastustunneilta maksuttoman koulu-kuljetuksen piiriin kuuluville oppilaille, kuljetuspilottiin valikoituneilla kouluilla. Pyyntö kulje-tusmuutoksesta tulee kirjata harrastuksen ilmoittautumislomakkeelle ja siihen tulee sitoutua koko lukuvuodeksi.

Kouluilla voidaan järjestää myös muuta kerhotoimintaa, mutta niistä ei koulukuljetuksia ko-tiin järjestetä.

9 KOULUMATKAN TURVALLISUUS

Liikenteessä liikkumisessa on aina riskejä, tapahtuu se sitten jalan, pyörällä tai (koulu)au-tolla. Huoltajien on hyvä opettaa lapselle liikenneturvallisuuteen ja koulumatkaan liittyviä asioita myös silloin, kun oppilas on oikeutettu kunnan järjestämään koulukuljetukseen. Lähtökohtaisesti peruskoulun oppilaita ei haeta kotoa, vaan huoltajien tehtäväksi jää vas-tata matkasta linja-auton tai kouluauton noutopaikkaan / jättöpaikasta kotiin.

Koulukuljetuksiin tulevien oppilaiden tulee osata odottaa kuljetusta rauhallisesti noutopaikalla ja käyttäytyä autossa rauhallisesti ja asiallisesti muita matkustajia sekä kuljettajaa kohtaan. Oppilaiden toivotaan jo koulukuljetukset aloittaessaan tottuneen turvavyön laittamiseen itsenäisesti ilman eri kehotusta ja odottamaan auton poistumista pysäkiltä ennen mahdollista tien ylittämistä. Etenkin pienimmille oppilaille on hyvä kertoa, että ongelmatilanteissa sekä linja-autojen että kouluautojen kuljettajat ovat aikuisia, joiden puoleen voi kääntyä. Tarvittaessa kuljettaja esimerkiksi avustaa turvavyön kiinnittämisessä.

9.1 Kouluteiden turvallisuusluokitukset

Kouluteiden vaarallisuutta arvioitaessa käytetään valtakunnallista Koululiitu-ohjelmaa. Koululiitu näyttää eri värein reittien turvattomuuden eri ikäisille tienkäyttäjille. Ohjelma perustuu riskilukuihin, jotka ohjelma laskee mm. tiestön ja liikenteen ominaisuuksien perusteella. Koululiitun periaatteet on selostettu Koululiitun sivustolla (Viasmart.fi). Huoltajat voivat tarkastaa Koululiitun riskiluokitukset kartalta kunnan sivuilta. Kuljetuspäätöksissä noudatetaan 1. luokan oppilaita koskevaa vaarallisuusluokitusta myös 2. luokalla.

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaaralliseksi luokiteltua, kuljetus järjestetään vähintään vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle.

Maksuton koulukuljetus vaarallisen tien perusteella myönnetään vain yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan.

Koulumatkoilla tulee huomioida myös vaihtoehtoiset, turvallisemmat reitit. Tieosuutta ei katsota vaaralliseksi niiltä osin, kun on mahdollista käyttää kevyen liikenteen väylää.

Alakoulun oppilaita ei osoiteta vilkkaimmin liikennöityjen tieosuuksien (yli 11 000 autoa vuorokaudessa) varrella sijaitseville linja-autopysäkeille. Tieosuudet, joissa yli 11 000 autoa vuorokaudessa:

Porintien (VT 2) osuus välillä Helsingintien risteys – E18 tien liittymä

Kehätien (VT 25) osuus välillä Porintien risteys – E18 liittymä

Yksityistiet eivät lähtökohtaisesti ole niin vaarallisia, että ne oikeuttaisivat oppilaan maksuttomaan koulukuljetukseen, koska liikennemäärät ovat verrattain pieniä ja ajonopeudet alhaisia. Kunta ei myöskään voi vaikuttaa yksityisteiden tienhoitoon ja kunnossapitoon. Pimeys ja muut normaalit luonnonolosuhteet (esim. lumi, liukkaus, eläimet) eivät tee tieosuudesta muuhun tiestöön nähden poikkeuksellisen vaarallista.

Vaikka tie on luokiteltu niin vaaralliseksi, että oppilas on sen perusteella oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen, tien ylittäminen (valtateitä 1., 2. ja 25 lukuun ottamatta) on

mahdollista erityistä varovaisuutta noudattaen. Oppilas voidaan myös velvoittaa kulkemaan vaaralliseksi luokiteltua tietä pitkin lyhyen (max 200 m) matkan, esimerkiksi bussipysäkille tai muuhun kuljetuksen noutopaikkaan. Kuljetukset järjestetään myös vaarallisilla tieosuuksilla ensisijaisesti linja-autolla.

10 MAKSULLISET KULJETUKSET

Kouluautojen vapaille paikoille voidaan tietyin edellytyksin ottaa esioppilaita ja peruskoululaisia maksua vastaan. Vapaapaikat on tarkoitettu ensisijaisesti oppilaille, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, mutta koulumatkan pituus on lähellä maksuttomaan kuljetukseen oikeuttavaa rajaa.

Huoltajien tulee hakea maksullista kouluautopaikkaa sähköisesti Wilma -järjestelmän kautta 15.9. mennessä. Hakemukseen valitaan perusteeksi valikosta ”maksullinen kuljetus”. Hakemuksessa tulee ilmoittaa hakijan sähköpostiosoite, oppilaan nimi ja osoite, koulu sekä koulun alkamis- ja päättymisajat. Kuljetusta voi tiedustella vain joihinkin tiettyihin ajankohtiin (esim. vain aamuiksi) tai vain tietylle ajanjaksolle (esim. talvikaudelle). Päivien on kuitenkin oltava vakiot, eikä niitä esim. vanhempien vuorotöiden takia voida jatkuvasti muuttaa. Ajanjakson tulee olla vähintään yksi kalenterikuukausi.

Hakemukset pyritään käsittelemään syyskuun aikana (ei kuitenkaan ennen 15.9.) siten, että kuljetukset voitaisiin aloittaa syysloman jälkeen. Huoltajien on hyvä huomioida, että maksulliset kuljetukset hoidetaan kuitenkin aina vasta kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden tarvitsemien järjestelyiden jälkeen. Kouluautojen aikatauluja tai reittejä ei muuteta maksullisten kuljetusten vuoksi. Kouluautoihin ei oteta maksua vastaan oppilaita sellaisille tieosuuksille, joilla on mahdollista käyttää linja-autoa. Maksullisia kuljetuksia ei myöskään järjestetä ko. oppilaan kouluaikojen ulkopuolella tai muualle kuin kodin ja koulun välille. Maksullisten kuljetusten osalta kodiksi voidaan kuitenkin katsoa myös sen huoltajan osoite, jonka luona lapsi ei väestörekisterin mukaan asu. Jos jollekin reitille ilmoittautuu 15.9. mennessä useampi halukas tulija kuin autossa on vapaita paikkoja, paikat arvotaan hakijoiden kesken. Maksullisen paikan saattaa myös menettää, jos reitille tulee uusia maksuttomaan kuljetukseen oikeutettuja oppilaita tai auton aikataulua tai reittiä joudutaan muusta syystä muuttamaan.

Maksulliset kuljetukset koordinoidaan kunnan kuljetusyksikössä ja tiedot kuljetusten järjestymisestä on näkyvillä Wilmassa viikolla 41.

Myös avoimissa joukkoliikenteen linja-autovuoroissa voi kulkea itse maksavana. Vuoroissa käy maksuvälineenä käteismaksu ja matkahuollon matkakortit. Aikataulut ja reitit löytyvät Matkahuollon aikatauluhausta osoitteesta https://liput.matkahuolto.fi/

10.1 Maksullisten kuljetusten laskutus ja maksaminen

Kunnan koulutoimistosta lähetetään kuljetuksista lasku postitse jälkikäteen. Hinta on 1,50 € / suunta / myönnetty kuljetus. Laskusta ei vähennetä yksittäisiä poissaolopäiviä. Koulujen loma-ajat sekä kuljetuksen alkaminen tai päättyminen kesken kalenterikuukauden huomioidaan automaattisesti. Etukäteen tiedossa olevat, vähintään viikon mittaiset poissaolot voidaan huomioida laskutuksessa. Huoltajien tulee tällöin ilmoittaa poissaolosta kuljetusyksikölle hyvissä ajoin etukäteen sähköpostilla kuljetukset@vihti.fi tai peruuttaa kyydit kouluun.fi-palvelussa. Kuljetuksen voi myös lopettaa kokonaan kesken lukuvuoden ilmoittamalla siitä etukäteen.